

HRVATSKA KOMORA INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA

CROATIAN CHAMBER OF CIVIL ENGINEERS

10000 Zagreb, Ulica Grada Vukovara 271

KLASA: 100-01/17-01/78
UR.BROJ: 500-00-17-20
Zagreb, 21. srpnja 2017.

**Vlada Republike Hrvatske
n/p Predsjednika Vlade
gosp. Andreja Plenkovića, dipl.iur.
Trg Svetog Marka 2
10000 Zagreb**

Predmet: Panel: „Stanje i perspektive sektora graditeljstva – interventne mjere i izrada strategije razvoja graditeljstva“
- zaključci, dostavljaju se

Poštovani gospodine Plenkoviću,

dostavljamo Vam u prilogu zaključke panela „**Stanje i perspektive sektora graditeljstva interventne mjere i izrada strategije razvoja graditeljstva**“.

Panel je održan u okviru 12. dana Hrvatske komore inženjera građevinarstva koji su organizirani u Opatiji od 8. - 10. lipnja 2017. pod pokroviteljstvom Predsjednice Republike Hrvatske i Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja.

Sudionici Panela bili su:

Zvonimir Sever, predsjednik Hrvatske komore inženjera građevinarstva
Katica Prpić, državna tajnica Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja
Igor Čizmek, pomoćnik ministra graditeljstva i prostornoga uređenja
Tomislav Mihotić, državni tajnik za infrastrukturu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture
Mirko Habijanec, predsjednik Udruge poslodavaca u graditeljstvu
Ivan Paladina, predsjednik Uprave Instituta IGH i predsjednik Nadzornog odbora Hidroelektrane
Zlatko Sirovec, glavni direktor Tehnike d.d.
Zvonimir Savić, direktor sektora za ekonomske analize HGK

Na panelu je uz navedene bilo prisutno i oko 400 stručnjaka iz sektora graditeljstva. Nakon sadržajne rasprave u kojoj je sudjelovao veći broj sudionika panela zaključeno je da je situacija u hrvatskom građevinskom sektoru opterećena nizom problema te da je shodno tome, za prevladavanje istih neophodno poduzeti hitne mjere. S tim u svezi doneseni su zaključci koje Vam dostavljamo u prilogu.

Za sva dodatna pojašnjenja bilo neposredno na sastanku ili pisanim putem stojimo Vam na raspolaganju.

S poštovanjem,

Predsjednik
Hrvatske komore inženjera građevinarstva
Zvonimir Sever dipl.ing.grad.

ZAKLJUČCI PANELOVA
STANJE I PERSPEKTIVE SEKTORA GRADITELJSTVA – INTERVENTNE MJERE I IZRADA
STRATEGIJE RAZVOJA GRADITELJSTVA

I STRATEGIJA RAZVOJA HRVATSKOG GRADITELJSTVA 2017-2020.

Sudionici panela smatraju da je u funkciji poticanja rada sektora neophodno hitno donijeti „Strategiju razvoja graditeljskog sektora 2017-2020“ na osnovi odrednica iz dokumenta „**Okvir za izradu strategije hrvatskog graditeljstva 2017-2020**“ koji je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja prezentiralo 8. lipnja 2017. na 12. Danima Hrvatske komore inženjera građevinarstva.

U tom smislu poziva se nadležno ministarstvo i Hrvatska vlada da intenziviraju rad na Strategiji kako bi se ona donijela do kraja 2017. Taj dokument osnovni je preduvjet za pokretanje neophodnih aktivnosti da se graditeljski sektor konsolidira i krene naprijed.

II JAVNA NABAVA

1. Polazeći od činjenice da inženjerske usluge imaju presudan utjecaj na visinu i strukturu ukupnih troškove građenja, korištenja, održavanja i uklanjanja građevinskih objekata, a istovremeno cijena inženjerske usluge za prosječnu građevinu iznosi manje od 1% cijene ukupnih troškova građevine tijekom njezina cjeloživotnog vijeka, smatramo da je u okviru racionalnog trošenja javnog novca izrazito važno ispravno postaviti kriterije između cijene i kvalitete inženjerskih usluga.

Obzirom na recentnu praksu u kojoj su javni naručitelji, kod odabira inženjerskih usluga, najčešće primjenjivali kriterij najniže cijene iz razloga što se nisu najbolje snalazili u primjeni kriterija ekonomski najpovoljnije ponude, a koji je Zakonom o javnoj nabavi uveden kao isključivi kriterij, smatramo da bi od velike koristi za ukupnu nabavu inženjerskih usluga bilo važno da ministar graditeljstva temeljem odredbe članka 284. stavka 8. Zakona o javnoj nabavi donese odluku o primjeni kriterija čiju podlogu će izraditi ekspertna skupina u okviru Hrvatske komore inženjera građevinarstva.

Donošenjem takve odluke usuglasila bi se praksa odabira relativnih pondera i kriterija te unaprijedila kvaliteta objave javnih nadmetanja za inženjerske usluge što bi već u prvom koraku sigurno smanjilo broj žalbenih postupaka i ubrzalo postupke javne nabave a u provedbi unaprijedilo kvalitetu izvedbe te samim tim i smanjilo ukupne troškove cjeloživotnog vijeka građevine.

2. Strukturirati nadmetanja za javnu nabavu u skladu sa važećim propisima u Republici Hrvatskoj i europskim zakonodavstvom, ali na način da se natječajnim uvjetima ne diskriminiraju hrvatske tvrtke. U tom smislu uvjeti natječaja moraju maksimalno, koliko to dopuštaju zakonski propisi, poštovati mogućnosti (reference) hrvatskih tvrtki.

Također potrebno je provoditi kontrolu realizacije potpisanih ugovora i projekata ugovorenih putem javne nabave, jer je uočen problem da strane tvrtke prilikom predaje natječajne dokumentacije

prilažu reference određenih osoba – stručnjaka, koje kasnije uopće ne sudjeluju u realizaciji projekata za koje su sklopili ugovor na temelju provedenih postupaka javne nabave.

3. Obvezati javna poduzeća da skrate rokove plaćanja ispostavljenih i odobrenih situacija (računa) za izvršene radove. Odgoda plaćanja već izvršenih radova za 60, 90 i više dana dovodi tvrtke u situaciju da uzimaju nepovoljne kratkoročne kredite da bi premostili to razdoblje, dok javnim poduzećima novac koji je namijenjen za te svrhe stoji na računu u banci.
4. Uočen je i problem različitog postupanja u istovjetnim slučajevima od strane Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave što bi trebalo otkloniti dodatnom edukacijom i suradnjom s Hrvatskom komorom inženjera građevinarstva radi razjašnjavanja pitanja struke koji se pojavljuju u navedenim postupcima
5. Omogućiti zamjenu bankarske garancije, kao sredstva ponudbenog jamstva, jamstva za dobro izvršenje posla ili jamstva za garantni period, izdavanjem kvalitetnih polica osiguranja. Bankarske garancije izrazito financijski opterećuju bilance građevinskih tvrtki nekretninama koje im služe kao kolaterali. Građevinske tvrtke ne bi trebale vršiti ulogu nekretninskih fondova, što se garantiranje policama osiguranja na prikladan način može nadomjestiti.
6. Potrebno je u što hitnijem roku propisati uvjete za kvalifikaciju i klasifikaciju građevinskih tvrtki u Republici Hrvatskoj, koji će se temeljiti na tehničkoj, stručnoj, financijskoj sposobnosti građevinskih tvrtki. Prilikom izrade nacionalnog klasifikacijskog i kvalifikacijskog sustava građevinskih tvrtki treba koristiti dobru praksu i zakonodavni okvir država Europske unije osobito Njemačke, Austrije, Češke i dr. Usvajanjem predloženog koncepta i stvaranjem nacionalnog sustava klasifikacije i kvalifikacije omogućila bi se bolja pripremljenost i efikasnije uključivanje gospodarskih subjekata iz djelatnosti graditeljstva na unutarnjem tržištu Europske unije.

Zakon o javnoj nabavi propisuje uvjete pravne i poslovne, financijske te tehničke i stručne sposobnosti natjecatelja i ponuditelja u postupcima javne nabave. Međutim utvrđivanje sposobnosti građevinskih tvrtki je složen postupak koji javnim naručiteljima uzrokuje brojne probleme, a ponuditeljima nepotrebne troškove ishođenjem i prilaganjem određene dokumentacije na svakom natječaju. Iz tih razloga potrebno je ovu materiju propisati posebnim podzakonskim propisom koji bi pravnu osnovu za donošenje imao u Zakonu o javnoj nabavi.

III NEDOSTATAK KVALIFICIRANIH RADNIKA GRAĐEVINSKIH STRUKA U REPUBLICI HRVATSKOJ

1. Sudionici panela suglasni su da je problem nedostajućih radnika u građevinarstvu posljedica odlaska kvalificiranih radnika iz Republike Hrvatske i njihovo zapošljavanje u drugim državama Europske unije, neadekvatne politike obrazovanja deficitarnih struka i neadekvatnih plaća u sektoru graditeljstva u Republici Hrvatskoj.

U tom kontekstu predlaže se.

- a) U okviru Kolektivnog ugovora za graditeljstvo povećanje osnovne plaće za 50%, koja bi proširenjem primjene kolektivnog ugovora bila obvezatna za sve pravne i fizičke osobe registrirane za djelatnost graditeljstva u Republici Hrvatskoj.

- b) Također potrebna je i veća kontrola nadležnih tijela vezano uz primjenu tarife iz kolektivnih ugovora prilikom isplate plaća radnika.
- c) Izmjenama propisa iz radnog prava potrebno je dati prioritet i motivirati poslodavce na zapošljavanje na neodređeno vrijeme, ali uz jednostavnija rješenja ocjene probnog rada i otkaza ugovora o radu
- d) Zakonom o radu potrebno je propisati prekršajne kazne za neisplatu plaća radnicima, te da plaća radnika treba biti utvrđena kao isplata s pravom prvenstva pred svim drugim obvezama poslodavca primjerice: državi, bankama, vjerovnicima i dr.
- e) Poreznom politikom nužno je omogućiti stimuliranje uređenog tržišta i utjecati na suzbijanje sive ekonomije.
- f) Potrebna je intenzivnija promocija strukovnih zanimanja u školama i među mladima. Srednje škole bi planove upisa trebale usklađivati s potrebama gospodarstva.

Podržava se i uvođenje dualnog obrazovanja i kurikularne reforme koje će kroz nove programe mladima dati vještine i kompetencije potrebne za tržište rada.

Potrebno je modernizirati obrazovne programe deficitarnih zanimanja u skladu sa potrebama tržišta rada i povećanjem upisnih kvota za tehnička zanimanja kao i smanjenjem upisnih kvota za zanimanja za koja nema interesa na tržištu rada.

IV INTERVENTNE MJERE POVEĆANJA KVOTA ZA STRANE RADNIKE

1. U cilju zadovoljavanja potreba za građevinskim radnicima u Republici Hrvatskoj, predlaže se skratiti postupak izdavanja radnih dozvola, imajući u vidu dosadašnju praksu da od dana podnošenja zahtjeva do ishođenja radne dozvole treba više od dva mjeseca. Primijećeno je da su tvrtke iz nekih susjednih država EU koje su dobile posao u Hrvatskoj za izvršenje tog posla angažirale radnu snagu iz inozemstva izvan EU (najčešće BiH)

Ukupno odobreni broj od 2080 radnih dozvola za 2017. je nedovoljan i prema potrebama građevinskog sektora u Republici Hrvatskoj trenutno nedostaje još cca 3000 građevinskih radnika. Istovremeno na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje nema nezaposlenih građevinskih radnika, osim manjeg broja prijavljenih koji iz određenih razloga ne mogu prihvatiti ponudu za zaposlenje.

Predlaže se hitno odobriti dodatnu kvotu za izdavanje radnih dozvola za 3000 građevinskih radnika.

2. Inicirati izmjenu i dopunu Zakona o strancima prema kojim bi se pravo na zapošljavanje stranih radnika na temelju godišnje kvote limitiralo na najviše 20 - 30 % od postojećeg broja zaposlenih hrvatskih državljana kod poslodavca koji traži odobrenje radne dozvole za strane radnike, čime bi se otklonila zlouporaba kvote za zapošljavanje stranih radnika u špekulativne svrhe.
3. Cijeneći obostranu korist postojeće gospodarske, industrijske i tehničke suradnje, a vodeći računa o potrebama tržišta radne snage potrebno je ugovoriti jasne uvjete za trgovačka društva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini koja bi surađivali na osnovi ugovora o izvođenju radova, s ciljem da se osigura uredno upućivanje radnika trgovačkih društava sa sjedištem u Bosni i Hercegovini. Stoga se predlaže sklapanje Međudržavnog sporazuma o zapošljavanju kojim bi se na osnovi ugovora o izvođenju radova između nekog trgovačkog društva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i nekog trgovačkog društva sa sjedištem u Bosni i Hercegovini upućivali na

privremeni rad (izaslani radnici), te izdavala radna dozvola, neovisno o kvotama za zapošljavanje stranih radnika Republici Hrvatskoj.

Ocjenjuje se da bi broj izaslanih radnika po ugovorima o izvođenju radova trebao biti na razini 5000 radnika u građevinarstvu kao prosječni godišnji kontingent. Radna dozvola izaslanim radnicima izdavala bi se samo za provedbu ugovora o izvođenju radova, čije izvršenje zahtijeva uglavnom radnike sa stručnim kvalifikacijama. Za vrijeme rada upućenih radnika iz Bosne i Hercegovine, prava i obveze socijalnog osiguranja radnici bi ostvarivali u Federaciji Bosni i Hercegovini, a porez na dohodak bi se prijavljivao i plaćao u Republici Hrvatskoj, sukladno poreznim propisima.

V POREZNA POLITIKA

1. Predlaže se smanjiti porez na dohodak, budući da visoka stopa ovog poreza predstavlja veliki ograničavajući faktor razvoju izvoznog poslovanja.
2. Također je potrebna promjena u Zakonu o porezu na dohodak koja bi omogućila da poslodavci mogu neoporezivo isplatiti zaposlenim radnicama jednokratnu potporu za rođenje djeteta do 7.000 kuna.
3. Predlaže se da se u Zakonu o porezu na dohodak primitak od udjela u dobiti koje trgovačko društvo isplaćuje radnicima porezno izjednači s isplatom udjela u dobiti koje trgovačka društva vrše fizičkim osobama temeljem vlasništva nad udjelima i dionicama.

VI INTERVENCIJE DRŽAVE

1. U okviru gospodarske diplomacije vršiti promociju hrvatskih tvrtki i u međunarodnim okvirima otvoriti tržište za izvozno poslovanje.
2. HBOR – osigurati adekvatan program za:
 - a) model financiranja građevinskih poduzeća koji bi pomogao likvidnosti i poboljšao njihovu financijsku poziciju
 - b) efikasne i brze izvozne kredite, koji bi se u značajno većoj mjeri realizirali u poslovanju

Za oba programa prijedlog je provoditi stroge kontrole namjenske potrošnje sredstava, ali za ozbiljnije pomake u poslovanju građevinskih poduzeća nužno ih je osigurati i realno im omogućiti pristup.

3. Izrada normativnog okvira za brže rješavanje imovinsko pravnih odnosa i ishođenje dozvola za izgradnju linijskih infrastrukturnih objekata